

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER6117 St. Clair Ave. Henderson 0628 Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti, četrt leta \$2.25
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50; pol leta \$3.50,
četrt leta \$2.00
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months,
\$2.00 for 3 months
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1906, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

No. 219 Fri., Sept. 17, 1943

Podpiramo!

"Poziv SANS-u in na znanje javnosti," ki je bil prioben v našem listu zadnje sredo in podpisan po izvršnih odbornikih SANS-a, Rt. Rev. J. J. Omanu in Rev. A. Uran-karju OFM, podpisemo na čeli črti! Smatramo, da je že skrajni čas, da pride do razčiščenja v SANS-u, ki je zašel po voditeljih, to je pa predsedniku Etbinu Kristanu in častnem predsedniku Louisu Adamiču — popolnoma na levo.

Upamo, da nam bo dovoljeno povedati svoje mnenje in svoje pomisleke kot svobodnim državljanom svobodnih Zed. držav. Ako to komu ni prav, lahko tudi pove svoje mnenje, lahko naše stališče kritizira, absolutno si pa prepovedujemo, da bi se nam skušalo s kakimi protesti ali protisnimi resolucijami nadeti kak nagobčnik. Mi smo proti vsaki diktaturi in svoje sinove smo poslali zato v afriške puščave in tropične džungle, da nas bodo rešili diktatorjev, ki prete streti v prah našo svobodo in demokracijo, ne pa da bi se nam vsiljevali še novi.

Tisti, ki hočejo razumeti, bodo razumeli, da hočemo s kritiko, pošteno kritiko, obdržati narodni pokret v pravi smeri, ne pa da bi hoteli ta narodni pokret, s tem mislimo SANS-a, razbiti. Naprej in naprej se poudarja, da je bil Slovenski narodni kongres narodni pokret, delegati izbrani od naroda in odbor SANS-a torej izbran od naroda. Torej je to nekaj narodovega in ker upamo, da smo tudi mi del slovenskega naroda, bomo pač smeli podati v javnost svoje pomisleke, ako vidimo, po svojem prepričanju in uvidevnosti, da drvi SANS v napačno smer.

Ali pa morda nekateri mislijo, da je SANS nekaka diktatorska ustanova, katere se brez kazni niti pogledati ne sme, nikar šele, da bi se jo skušalo opozoriti na napake, ki jih dela?

Kot pri vsaki stvari, velja tudi tukaj pravilo, da tisti, ki zastoka pri vsaki kritiki, ne mara slišati resnice, ali se čuti zadetega, ali pa si ne pusti v ničemer svetovati. Naj bo že temu tako ali tako, mi smatramo in te pravice nam tukaj v Ameriki ne bo nihče vzel, dokler ostanemo v mejah ameriških zakonov, da je SANS last slovenskega naroda in kot takemu si dovoljujemo povedati, kar je po naši sodbi prav in pošteno, brez zavijanja in brez v ruto zavitega kamna.

Kot rečeno, je zašel SANS s svojima glavnima voditeljema popolnoma na levo in obema gg. Omanu in Uran-karju damo popolnoma prav, da sta podala izvršnemu odboru SANS-a javen ultimatus: da se vrne z leve na varno srednjo pot.

Ako hočeta gg. Kristan in Adamič korakati po levi poti (komunistični), svobodno jima, ne bomo pa dopustili, ali vsaj tiho ne bomo, ako bosta hotela vleči po tisti poti tudi SANS-a.

Da se bomo razumeli! Nam, kot ameriškim državljanom, bi bilo vseeno, če se hočejo slovenski, hrvaški in srbski komunisti telovaditi na levičarskih ekstremih in utirati pot komunizmu, če bi nam ne bilo na tem, da ameriški Slovenci pomagamo narodu v stari domovini priboriti nazaj tisto, kar mu gre. Poudarjali smo opetovano in poudarjamo ponovno, da narodu v domovini s pomočjo komunizma ne boste priborili ničesar, absolutno ničesar in da je celo nevarnost, da bo izgubil še ono, kar ima. To je tisto, kar nam sili te besede na papir in nič drugega.

Ponovno poudarjamo, da kdor misli, da bo s pomočjo ruskih svetov rešil Slovence ali jim pridobil kakih pravic, je udarjen s slepoto, ali pa hoče namenoma speljati slovenski narod na komunistično opolzko pot.

Adamičev združevalni odbor ni nič drugega kot komunistični pokret in kdor mu sledi, ali kdor dela zanj, dela za komunizem. Saj vendar ne more nihče kajiti, da niso glavni faktorji v tistem odboru komunisti!

In naš SANS je šel, pa daroval dotičnemu komunističnemu odboru en lep tisočak! Ni toliko za ta denar, kot je za princip, da je SANS s tem podpisal komunistične doktrine dotičnega odbora! To je, proti čemer protestiramo!

Naj nam kdo pove le en stavek iz resolucij, ki jih je sprejel Slovenski narodni kongres na svojem zborovanju lanske leto, v katerem bi bila zbornica imela v mislih kake komunistične doktrine za bodočo Slovenijo, odnosno Jugoslavijo. Adamičev združevalni odbor in njegove točke so bile sprejete pozneje in SANS kot predstavnik Slovenskega narodnega kongresa ni imel nobene pravice tiste točke sprejeti kot svoje, ali jih podpirati, ne da bi za to sklical zborovanje narodnega kongresa.

Poudarjali smo opetovano, da bomo ameriški Slovenci, pomagali narodu v stari domovini le s pomočjo Washingtona in Londona in ne z Moskvo. Pri tem ostanemo in na tem hočemo delati, ali bi morali delati vsi, ki hočemo svojemu narodu v domovini priboriti svobodo in pravico, ne pa da ga vržemo v malho komunizmu.

Ako kdo ne verjame nam, bo morda verjel Prosveti, ki piše z dne 14. septembra letos v uvodniku sledeče:

"Kdor danes priporoča vključitev Slovenije v meje Sovjetske unije, ignorira SANS-ovo priporočilo. Sovjeti ne morejo dati Slovincem demokracije, ker je sami nimajo. Kdor

je realist, ne more danes računati s slovenskimi Rusi, temveč mora računati edinole s sovjeti, ki so politično komunistična diktatura in to najbrže ostanejo še dolgo časa. Diktatura pa ni demokracija in nikdar ne bo. Danes ni še nič gotovega, kakšno formo vlade bodo Slovenci imeli po tej vojni — če mi v Ameriki želimo, da bi naša stara domovina imela vlado, podobno ameriški, torej demokratično obliko vlade, bodimo dosledni in ostanimo pri tem."

Podčrtali smo mi, ker se nam je zdelo zelo zelo važno. Torej kdor je Amerikanec, kdor je demokratičen, kdor res čuti s slovenskim narodom, ta bo pomagal rešiti tudi SANS-a, predno se zakopje do vratu v komunizem.

In končno — ali nas bo morda kdo obsojal kot slabe patriote, ker se ne maramo senčiti ob Adamičevem združevalnem odboru, v katerem so taki, kot je Miko Marković iz Pittsburgha, urednik komunističnega lista "Slobodna reč"?

Ali nas bo morda obsojal zato, ker se na vse kriplje prizadevamo dokazati ameriški javnosti (in tudi vladi), da se mi ne maramo pajdašiti s komunisti, da smo torej proti rdeči epidemiji dobro cepljeni?

Kdor pa hoče nositi na čelu pečat komunizma — svobodno mu. Sam naj gleda!

Newburške novice

Pilot J. E. Albertson je pisal demov svojim staršem: "Vedite, da sem popolnoma v božjih rokah. Nobene pritožbe nimam proti božji volji" Bog mi je dal čudovito dobro starše in brata in sestre, kateri v vrlosti ne zaostajajo za nikomur. Zato se mi zdi, da sem bil izredno blagoslovljen in sem užil več kot svoj del sreče na zemlji in, če je božja volja, da me pokliče Bog, mi bo tudi prav. To življenje je od danes do jutri. Končno moramo vsi umreti. Gledal bom v prihodnost, ko se bomo sešli vsi, če Bog da, v nebesih. Zahvalujem se vam, dragi domači, za vaše žrtve ki ste jih imeli zame v svrhu dobre izobrazbe, srečnega doma in pa krašćanske vzgoje, brez katere ne vem kje bi bil danes."

To pismo so domači prejeli šele potem, ko jim je došlo vladno obvestilo, da je bil njih sin ubit. Kako veliko tolažbo jim je moralo pač dati to sinovo pismo ob uri težkega udara in izgube. V tem pismu so lahko spoznali sinovo hvaležnost pa tudi pripravljenost za klic božji. Še več, v kako veliko srečo jim bo enkrat, ko se tudi oni sami selijo iz tega sveta, ko bodo slišali od Zveličarja: "Pridita zvesta služabnika... Vajino plačilo je obilno v nebesih."

Da, prava krščanska vzgoja je najboljša dola, ki jo starši morejo dati svojim otrokom. Verska vzgoja, v kateri se otroci zavedajo, da so tudi otroci božji, ter da se morajo vsepovsod ozirati na božje zapovedi; to je edino prava vzgoja, katere se ne staršem, ne otrokom ne bo treba nikdar sramovati. Taka vzgoja bi morala biti pri srcu vsem katoliškim in drugim staršem — pa ni. Zakaj ne? Radi neke čudne prevzetnosti, v kateri si nekateri starši domišljajo, da bodo njihovi otroci bolj obrajtni med svetom, ako bodo ignorirali Boga in živeli kot žival v gozdu. Ali je to pametno?

St. Lawrence Dramatic Guild ima sejo prihodnji tork večer po noveni. Vsi člani in članice in vsi kateri bi želeli pristopiti, naj se zberejo v cerkveni dvorani.

Več kot deset tisoč poljskih častnikov je izginilo iz površja zemlje odkar so bili ujeti od bolševikov. Bili so najbrže likvidirani od bolševičkih junakov, kateri radi pokažejo svojo hrabrost na ta način, da vse ki se ne strinjajo z njimi postavijo v vrsto in jih potem poženejo z strojnimi. Ko je Poljska diplomatskim potom hotela zvedeti, kaj se je zgodilo s temi ujetniki, so bolševiki naravnost odklonili vsako vez in diplomatsko zvezo s Poljsko prekinili. Tako piše John Lešinski v Kongresnem rekordu 78tega kongresa in pravi, da vse tako kaže, da so bolševiki vse častnike pomorili in njih trupla zakopali v skupni grob nekje pri Smolensku. IN

TAKIM ČLOVEKO-LJUBOM NAS HOČE NA VSAK NAČIN PRIKLOPITI ADAMIČ. Najbrže se mu to delo izplača. Govori se da bolševiki trosijo milione v Ameriki v propagandne name.

Ali veste, da puritanci na angleškem niso hoteli jesti krompirja zato, ker ga sv. pismo ne omenja? ... Ali veste, da visok kameniti steber v Rimu, ki je bil postavljen kot spominek cesarju Marku Avreliju sedaj nosi podoba sv. Paula na vrhu? ... Ali veste, da se sedaj vsako nedeljo o 11:15 daruje sveta maša za vse naše vojake? Pridite, molimo, da jim Bog podari tisto pravo srčnost, ki se ne straši ničesar zato, ker je vojak pripravljen za vse, tudi srečati Boga samega.

Frank Rakovec, eden naših vojakov, se je zgledal zadnje nedeljo, ko mu je bilo dano par dni dopusta. Frank izgleda kot kani saržent in prav nič bi se ne čudili, če se Frank pomakne višje. Sedaj še obiskuje šolo za pilote. Je že dobro, Frank, če greš v zrak. Le prehitro nazaj na zemljo ne smeš sest. Pismo so se oglasili tudi Frank Gregorič, John Peskar in John Kenik. Vsem želimo najboljšega uspeha.

Prav izredno lepo igro so si izbrali za božično predstavo naši diletanti St. Lawrence Dramatic Guild. Predstava se ima vršiti dan po Božiču, to je v nedeljo 26. decembra. Le pripravite se za prav lep večer.

Na svoji redni mesečni seji zadnje nedelje je sklenil cerkveni odbor, da se bo vršil cerkveni bazar meseca novembra in sicer samo dva dni, to je v soboto 27. in pa v nedeljo 28. novembra. Letos bodo imeli možje, žene, dekleta in otroci vsak svoj oddelek: to se pravi, da bodo sami preskrbeli za blago in potem tudi sami vodili in oskrbovali svoj "štant."

To bo neke vrste tekma. Možje se sicer malo bojijo, da jih bodo žene prekosile, toda, če bodo možje zbrali pravo blago, bo na bazarju vse drlo k njim. Lov na dobitke je že v tiru in ni se bati, da bi blaga ne bilo kar na debelo, ko se bazar otvori koncem novembra. Odbor je tudi določil, da bo razdal na bazarju domalega \$500.00 "keš." Toliko za sedaj.

Društvo sv. Imena opozarja vse moške, da bo imelo v nedeljo 24. oktobra, to je na zadnji dan naše 40 urne pobožnosti, sprejem novih članov. Društvo sv. Imena je eno društvo, katerega bi ne smel noben katoliški mož ali fant prezreti. Ali ni to vzvišen namen, častiti Najsvetejšega Imena našega Zveličarja, zlasti danes, ko se to sveto ime tolikokrat omenja? Kar dandanes bolj potrebujemo, kot kaj drugega, so pogumni možje in fantje, kateri se postavijo v bran za čast in slavo našega Gospoda in Zveličarja: Potuhne se vsak zajec lahko. Stopiti na plan in se pokazati člana Kristusove armade, to pa vzame pogum. Možje in fantje, kaj stojite in gledate od strani in od daleč? Bodite Kristusovi bojovníci, vpišite se v društvo Najsvetejšega Imena. "Kdor se mene sramuje pred svetom..."

Ernie Pyle, eden ameriških poročevalcev, ki so z našimi četami v Italiji, piše, da so prišli v Palermo in se ustanovili za nekaj dni v hotelu. "Prvič po dolgem času sem zopet enkrat spal v postelji," pravi. "Drugače smo vrgli koc na zemljo in se ulegli nanj ter zaspali. Predno sem se vlegel, sem odejo odgrnil, da pogledam pod njo in takoj sem našel tri stenice in malega škorpiona." To me je spomnilo; ko smo bili pred leti v Rimu, v enem boljših hotelov, nisem mogel spati radi tega mrčesa. Stenice in bolhe so na vsak način hotele imeti piknik med tem, ko sem jaz skušal počivati. Dokler sem bdel, sem se jih otepal, a ko sem zaspal, so te živali kradle kot srake.

V šoli imamo letos 325 otrok. To je 14 manj ko lani, pomislite... Pred nekaj leti smo jih imeli domalega 700. Takrat smo imeli manj družin v fari, kot jih imamo danes. Res se jih je nekaj preselilo kam ven, kjer so preveč oddaljeni, da bi pošiljali otroke v našo šolo. Toda, če so se nekateri selili ven, se drugi selijo notri, pa navzlic temu to padanje števila otrok. Naši očetje in matere so bili junaki proti sedanjemu rodu, kateri se tako strašansko zaroda boji. Bog nam je sicer obljubil, da vesolje nega potopa več ne pošlje, pošlje pa lahko kaj drugega, ki bo svet vsaj nekoliko špametovalo, da bo vedel, da ni ustvarjen edino le za nasladnost in telesno uživanje.

"Hvaležen sem, da sem katoličan," piše neki mornar, "Katolik najde v molitvi mir in pogum, dočim drugi ne vedo, kam se obrniti za pomoč ob uri velike nevarnosti." Oni naših fantov, kateri bodo šli skozi veliko smrtno nevarnost v vojni, bodo vedeli prav tako ceniti svojo krščansko vzgojo, dočim smo mi doma presiti te velike božje milosti in se obnašamo pogostokrat, kot presiti otroci, katerim ni ničesar po volji.

Med onimi, ki so meseca junija graduirali iz višje šole sta tudi Vida in Agata Silbitzer, hčerki Franka in Amalije Silbitzer iz Reno. Obe odhajata te dni v St. Johns Hospital, kjer se bosta trenirali za bolniške postrežnice. Želimo jima polnega uspeha pri tem. To ni lahak poklic, pa je eden, v katerem se veliko dobroga stori za trpeče ljudi.

Med onimi, ki so meseca junija graduirali iz višje šole sta tudi Vida in Agata Silbitzer, hčerki Franka in Amalije Silbitzer iz Reno. Obe odhajata te dni v St. Johns Hospital, kjer se bosta trenirali za bolniške postrežnice. Želimo jima polnega uspeha pri tem. To ni lahak poklic, pa je eden, v katerem se veliko dobroga stori za trpeče ljudi.

(Dolje na 3 strani)

Podružnica št. 15 SZZ

Hladna jesen že prihaja... Ko človek pogleda na svoje vrtove, pa vidi, da nekatere cvetlice že posihajo in vpogibljuje svoje glave, da se tako poklonijo vse svojemu mogočnemu Stvarniku v zahvalo, predno jih bo pokrila bela snežna odeja.

Zato pa je naša podružnica št. 15 SZZ sklenila, da priredi piknik, da se še enkrat pred zimo vse članice in naši prijatelji poveselimo v prosti naravi predno se bomo zaprli v tople sobe za zimo.

Vabljeni ste vsi naši prijatelji, da nas posetite na tem zadnjem našem zletu v tej sezoni. Pripravljenega bo dovolj za lačne in žejne želodce. Pravijo, da bomo imeli najboljšo pijačo in sendviče. Preskrbljeno pa bo tudi za plesalželne, tako, da bo lahko prav vsak zadovoljen. Igral bo prvovrsten orkester. Torej naš piknik se

vrši v nedeljo 19. septembra na 6818 Denison Ave. v Domu zapadnih Slovencev. To je prostor, ki je gotovo že vsem poznani, posebno nam iz Newburgha. Vzemete od 105. ceste Harvard karo do W. 68 St. Če pa slučajno vzamete poulično, ki pelje samo do W. 65 St. tedaj pa imate samo par blokov hoda in boste na pravem prostoru. Kdor pa se bo vozil po 55. cesti, ta naj pa vzame poulično Washington do Harvard in ta vas pripelje naravnost pred SND. Na svidenje! Anna Jakič, predsednica

Kdaj bo konec vojne?

Ko je šinila vest v svet, da se je Italija brezpogojno predala, je marsikateremu radostno zaigralo srce, da zdaj pa ni daleč čas, ko bo konec svetovne morije; nekateri so bili tako optimistični, da bodo letošnji božič že v miru preživali. Vsi želimo, da bi se to uresničilo, kar pa je zelo v dvomu. Ker Italija, ko je kapitulirala, je s tem samo odprla vrata na evropsko celino, kar pa je še zelo zelo daleč, da pridejo Nemci do živega. Italija, ki šteje okrog 40 milijonov prebivalcev, to je precej čedna številka, da bi rekli za zaveznike znatna pomoč, pa Hitler jim ni zaupal, tako da Italijan ni bil gospodar na svoji zemlji, največ povoda je Hitlerju dalo hrabro italijansko vojaštvo, ker ne trepeta pred sovražnikom, pač pa pokaže pete. Zato je danes Italija izropana, na smrt izžrpana, ljudstvo je lačno in brez obleke, to je tisti vzrok, da se je prodala na milost Amerike, da se reši, kar je tudi brezgledno, da bo Ameriko pomagala in tako bo za zaveznike Italija le veliko breme.

Ne samo v Italiji, položaj splošno v Evropi izvzemši v Nemčiji ni nič boljši. Hitler je za orožje resno posegel šele, ko je imel z malo izjemo vso Evropo pod svojo oblastjo. Nekaj je držav, ki so mu skoro posili letele v naročje, druge pa, ki jih je z silo podjarmil; kdor se je protivil je bil na mestu umorjen, sumljive je odvedel v notranjost Nemčije, bolj sumljive pa po taboriščih, kjer vrtijo med življenjem in smrtjo. Obenem je izropal vse države, kar se da premakniti, ostalo, če je videl, da bi mu morda v napotje hodilo, je porušil in požgal, tako da je danes vsa Evropa ena velika Nemčija.

Vsega tega se pa zavezniki dobro zavedajo, da bo dosti truda doma in žrtve na bojiščih preje ko bo porušena nemška trdnjava. Na stotine milijonov ljudi, katere bo mogla vsaj za prvo silo Amerika z vsem zalagati. S tem bo šele padel nazifazišem. Pri čemur pa se vseeno ne vidimo konca vojne, če nam je res za trajen mir.

V mislih imam gotove probleme, o katerih nimam pojma, kakor marsikdo drugi ne, kako se bo razmotalo v splošno zadovoljstvo vseh narodov. Koliko je vseh strank na svetu, ne vem; poznamo pa dobro tri sile, katere so danes v ognju. Demokracija, komunizem in nacifazišem. Ne oziraje odkod katera izvira, priznati moramo, da so vse tri premrežene po vsem kulturnem svetu. Tudi vemo, da so si v bistvu zelo raznolične, naravnost sovražne, tako da ni pričakovati trajnega mira, dokler dve tretji ne podležeta. Za nacifazišem vemo vsi, da bo prej ali slej podlezel, ker ga od ene strani pobija komunizem, od druge pa demokracija; vemo pa tudi, da demokracija in komunizem nimata prav nič skupnega, da sta tako različna v svojih načelih, da ne moremo pričakovati splošnega mira, dokler bosta ta dva exstirala; zato brezdvomno pričakujemo, da bo tudi to vprašanje prišlo na površje in to šele, ko bo nacifazišem že

strt. To vse seveda nam bo bodočnost prinesla, ker danes je tistih zelo malo, če je kateri, da natančno že ve, kakšen bo zaključek, da bo res trajen mir. Kakor iz vsega tega razvidimo, ni še prav nič pričakovati, da bomo prihodnji božič že v miru praznovali.

Komaj sem čakal druge dne, da se bom ogledal pri Jimu, da ga vprašam, če bi se hotel 60 ur ločiti od svoje Uršule. Franku nisem v očiu nič rekel, ker sem hotel najprej govoriti s Jimom.

Drugi dan se mi je strastno mudilo iz ofica. Bil sem zelo zaverovan v počitnice, da se celo pozabil kregat nad mojim štabom v ofici in pozabil ozmerjati pridne uslužbenke, tiskarni. Zaenkrat ne bo več konec, sem si mislil in odrajsal avtomobilček po linwoodu.

V Jimovu prodajalno s zelnino sem kar padel in že v tistih kričal: "Jim, ali greš z mano?"

"Počakaj, da bom zaprl," naglo odgovoril, "kam pa greš?" Vidite, tak je človek, ki boji in po moji volji, da najprej pri volji iti, potem le vpraša, kam bomo šli. "Veš, Jim, drugi teden smo imeli praznike dva dni pol. Pa sem rekel, da bi ne bilo nič napačnega, če bi ne šla. Oba sva potrebna nekakšne spremembe. Ali ti veš, da gje pijača še enkrat bolj kot pa doma?"

"Ne bo držalo," reče Jim. "Meni je vseeno, kje pijem, mo da imam kaj." "Kaj pa grizeš besedo in ongoviš. Povej, ali bi ti ška pustila za dva dni kam gmajno?"

"Pustila? Saj mi je vse včeraj rekla: 'Jim, je rekel, 'pojdi mi no kam s poti za kaj dni, ko si tako nazare siten!'"

"Potem pa kar odri, va!" sem rekel. "Vprašanje samo to, kam bi šla?" "Pa se peljiva k Marjole, Pennsylvanijo v tisto kempo," svetuje Jim. "Nak, tako daleč pa v gazolinu nimamo!" "Saj res, nisem mislil na kaj pa če bi šla za par dni. Barberton. Tam bi Lešinehecala, da bi šel z nama, jašat, pa ga bova obrala, da veselje."

"Bi ne bilo slabo in par larkov ekstra bi se ne bral. Ampak Barberton je mesto, prav samo titular, midva pa va pa ven, ven, v gmajno gozd, kjer bova lahko tuili, se valjala v mehki travici, smrekami..."

"Sur, pa po krajevkih in dirjih," mi je segel Barberton. Jim v besedo in me mahuje, sklatil z visoke pesmi nazaj, realno plebejsko življenje. "Well, jaz bom šel, kak pripraven prostor, mu rekel, 'ti samo reci, če šel.'"

"Tu je moja roka," reče mu Jim in vpraša: "Pa bora sama?"

"Sem mislil, da bi Turku Francetca dobil naposled, 'Pa zna kuhat?' bi rad del Jim."

"Pa še kako! Kadar njena ženica kaj zakloči, Franco opravi doma. Pa kako je šel ten s pijačo! Saj je še ni veselice, da ga ne bi našli, vali, naj gre pomagat na zvon. Pa pet zna ko meniš."

"Je že potrjen!" zakliče Jim. "Vprašaj ga in kak pripravi prostor najdita." Da bomo rekel in zopet težko čakal, hodnjega dne, da nas v Franka za na zlet.

Palomita

Zgodovinski roman

Najbolj pa se je med njimi v tem odlikoval njihov že nekoliko bolj priletni, močno čokati in kakor medved-kosmatinec zaraščeni desetnik, ki ga je imel očitno največ pod kapo in se zato tudi obnašal med vsemi najbolj veselo, brezbržno in prismojnjeno.

Videč ga v takem stanju, se mu je Palomita takoj priliznejo približala, ga prijala z desnico narahlo okrog pasa, se sklonila tesno k njegovemu ušesu ter mu šepnila z zaupnim glasom:

"Poslušaj me, dušica medvedja, prinesla sem vam novih steklenic! Bilo pa bi po mojem mnenju dosti varneje in boljše, ako pokličete svoje tovariše za hip na stran za hišo, ker bi

se sicer utegnili pripetiti, da vas zasači pri pičli kak višji častnik, ki bi lahko prišel po nesreči tod mimo vprav v tistem času. V teku kratkih par minut se pa tako in tako ni bati, da bi se moglo tu pred hišo kaj posebnega zgoditi."

Odvijajoč previdno obilne steklenice, ki jih je prinesla to pot v košari, je potegnila od prevelike sreče vsega žarečega desetnika zlahka s sabo za ogle hiše, kakor so jima sledili brez obotavljanja seveda tudi vsi ostali, ki so se muzali tesno in zadovoljno okrog nje, poskušajoč ujeti iz njenih drobnih, mehkih rok čim preje vsak svoj delež.

Ostala je precej dolgo v njihovi živahni, robati in vsak hip bolj hrupni družbi, se veselo šalila in celo nagajivo poigravala z njimi, sploh se obnašala, kakor da bi tudi sama v resnici z njimi popivala in uživala skupno z njimi njihovo ukradeni veselje. Vendar pa je pazila pri vsem tem neprenehoma samo na prvo ugodno priliko, da bi se jim zopet mogla čim prej kako izvit za svojim pravim in edinim ciljem, kar se jej je naposled tudi res posrečilo, ko so se namreč oni začeli nekaj pravdati in kmalu nato tudi telesno puliti in rvati med sabo. Tedaj pa je zavila ona hitrih in previdnih korakov naravnost pred pročelje hiše, ki je bilo zdaj docela prazno in zapuščeno, potegnila iz žepa urno mal zavojček in ga zalučila z vso svojo silo proti malemu odprtemu okencu v prvem nadstropju hiše, kjer je bil zaprt, kakor je bila že poprej poizvedela po ovinkih od vojakov, major Kolonič.

Imela je tudi v tem pogledu resnično srečo, ker je namreč pogodila že takoj ob prvem svojem lučju malo odprtino. Ozrla se je takoj nato skrbno in hitro naokoli, da bi se prepričala, je li ni kdo pri tem morda od kje opazoval, ker pa se ji je zdelo vse tiho in mirno naokoli, če je seve odšla čimdalje hujše in ljuteje prerekanje pijanih stražnikov za hišo, se je izgubila nemudoma zopet nazaj proti veseli, še vedno natlačeni in kar naprej enakomerno rajajoči Plazi.

Trd ropot neznanega predmeta, ki je tresnil nenadno skozi odprto okno njegove temne sobe in zažvenketal narahlo po njenem mehkem lesenem podu, je zdrnil Rudolfa iz globoke bede in zamišljenosti, v kateri je bil še vedno pogreznjen. Zadržan se je sklonil ter poiskal, tipajoč in iščoč nekaj časa zastoj na golih tleh v črni tmini s svojimi prsti, sumljivi mali predmet, ki je prišel ob tej čudni, pozni uri povsem nepričakovano v njegovo temno, samotno in zaduhlo celico.

Ko se mu je po daljšem brezuspešnem brskanju končno vendarle posrečilo, da ga je zadel v kotu blizu postelje, ga je hitro nesel nemalo razburjen k edinemu, malemu okencu njegove sobe, kamor je medlo padala blede luč motne mesečine kakor tudi razmeroma precej oddaljenih, zdaj že počasi pojemajočih kresov od utrjene orizabske Plaze.

Razvil ga je hitro ves vznemirjen in zdajci držal v svoji roki, silno začuden trdo povezan majhen šopič tenkih in ostrih žag ter nekoliko večjih in težjih pilic za železo, poleg teh pa še droben čopič kakor tudi malo, pa jako skrbno zavi-

to stekleničico iz izredno debele steklovine, do vrha polne nekake belkaste, nedišeče, kakor olje goste in sluzaste tekočine.

Bliskoma se mu je začelo svitati v utrujenosti, od skrbi ter grenkega razočaranja težki in kakor napol pijani glavi. Odvil je s tresočo se roko mali beli listič, ki je bil ovit okrog zavojčka, se približal, kolikor je le mogel, malemu oknu in si prizadeval razbrati v slabotnem sevu blede lune in pa nemirno plapolajočih kresov s trga, kar je bilo napisanega notri.

Pisava je bila sicer res velika, a precej težko čitljiva, predstila pa je mogel tudi kljub temu takoj, da ga je morala na vsak način pisati mehka, najbrž ženska roka.

"Osedlan konj," tako je čital v pismu počasi in s težavo, "te čaka privezan ob ograji mestnega pokopališča blizu stranskih vrat za cerkvijo."

To je bilo vse, kar je videl na papirju; nič drugega ne, da, še niti ne podpisa! Čemu pa tudi, kaj bi ne bil v teh okoliščinah popolnoma odveč? Rudolfa je bilo zdaj kar na mah vse jasno kakor beli dan. Da, prav tako pa nič drugače! Palomita, njegova edina, sladka Palomita sama, to je njeno delo, njena lastna zvijačnost in predrznost, pa nikogar drugega! Bog jej povrni tisočero za ves njen trud, za njeno skrb, za tveganje in toliko požrtvovalnost!

Vendar že tisti hip pa se je domislil, da je zdaj prav za prav čas odločnosti in naglega dejanja, ne pa praznega sanjarstva in brezplodnega premišljevanja. Treba se je bilo nemudoma lotiti resnega dela in izrabiti z največjim pridom vsako minuto, da, vsako sekundo, ki mu še preostaja od tega trenutka pa do naslednje zore. Bila sta zanj v ljuči in neizprosni tekmi: čas, omejen na nočno temo, in pa njegova lastna uspešnost, sreča in pogum, vse skupaj združeno v eno samo, neločljivo skupnost, stava pa, za katero je šlo, nič manj kot njegova skorajšnja rešitev ali pa — in to lahko že jutri — gotova smrt na vrvi ali pa pred vstaško strelsko četo!

Odprl je naglo in previdno malo stekleničico, pomočil čopič v tekočino, ki je bila v njej, namazal z njim na vseh starih skrajnih koncih debeli železni križ v oknu, potem pa ga začel žagati z vnemo. Ni ga motilo, niti ne skrbelo prav posebno, da bi ga kdo videl ali pa slišal, ker v tej temi in pa v viku, ki se je razlegal še vedno od vseh krajev mesta, ni bilo v resnici nikakega strahu pred nepoklicanimi opazovalci ali pa prisluškovalci, tem manj še, ker je čul in takoj spoznal, da je tudi vsa straža okrog hiše, posebno pa še oni, ki so se med tem privlekli zopet pod njegovo okno, pijana brez izjeme do popolne nezvesti.

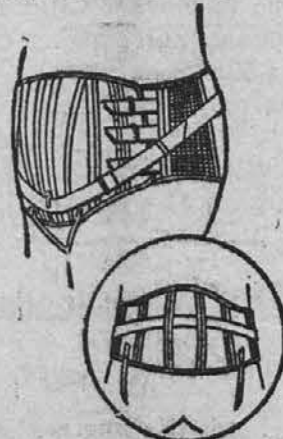
Delo mu je šlo po sreči gladko in urno izpod rok, tako da je imel že v razmeroma kratke mčasu križ prežagan na vseh štirih oporiščih, v oknu pa seveda dovolj veliko luknjo, da bi se mogel brez težave splaziti skozi njo. Skočil je k postelji, ki je stala v kotu, pograbil z nje in takoj napol pretrgal tanki plati, ki naj bi mu sicer služili ponoči za odejo, zvezal ročno vse štiri polovice podolgota med sabo, jih zasukal večkrat trdo v roki, da so se zvil skupaj kakor vrvi, nazadnje pa pritrdil en njen konec ob kratki železni zob, ki je bil edino še ostal od prvotnega okenskega križa v zidu. Potem se je sklonil previdno skozi okno in se ozrl napeto vse naokrog, če bi morda kje koga videl ali pa tudi le slišal v bližini. Zdelo pa se mu je na njegovo veliko srečo in veselje vse tiho in mirno kakor v grobu daleč naokrog, odštevši kajpada težko dihanje in pa glas-

no, zadirajoče se smrčanje njegovih pijanih stražnikov, ki so se valjali v globokem in nezavestnem spanju nekje doli pod njegovim oknom, kakor tudi seveda ono še zmerom nepretrgano vršanje s Plaze, ki ga pa zaradi svoje varne oddaljenosti naravno nikakor ni motilo.

"Sedaj pa velja samo še pogum in sreča junaška!" si je mislil tiho, ko se je mukoma plazil skozi ozko odprtino in se začel spuščati že v naslednjem hipu polagoma navzdol po svoji zaslini, od starosti in vlage že močno prepereli vrvi. Četudi mu nikakor ni primanjkovalo prvega, pa bi mu

PREVEČ MASTI

Povzroča slabo postavo, slabo prebavo in izločenje, srčno napako in mnogo drugih neprilik. Mnogo teh neprilik lahko preprečite ali olajšate s pravilno umerjenim trebušnim pasom.

OPORA DEBELOSTI

Naši izkušeni umerjevalci vam umerijo pravi pas v privatni sobi; moški in ženske umerjevalke. Mi tudi umerimo pasove za kolo, za podpora hrbe, elastične nogavice. Pridite še danes.

Lodi Mandel

P.H.G., P.H.C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 Waterloo Rd.
Cleveland, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 dopoldne do 10 zvečer.
Zaprta ves dan ob sredah.

BLISS COAL CO.

PREMOG IN DRVA
Zastopstvo
WHITING STOKERS
22290 LAKELAND BLVD.
KENMORE 0803

ZAKRAJSEK FUNERAL HOME, Inc.
6016 St. Clair Ave.
Telefon: ENdlicott 2112

Ignac Slapnik, st.
CVETLICAR
HEnderson 1126
6102 St. Clair Avenue

MERRYMAKERS CAFE

4814 SUPERIOR AVE.
Vedno vesela družba
Prvovrstno žganje - pivo - vino
okrepčila

BODITE PREVIDEN VOZNIK

Mnogo nesreče se pripeti radi pokvarjenih oči. Dajte si pregledati oči, da se boste počutili varne. Vid mora biti tak, da lahko razločite številke na metru brzine, da vidite, kako hitro vozite. Imamo 30 let izkušnje v preizkušnji vida in umerjanju oči. Zadovoljni boste v vsakem oziru.

Mi imamo polno zalogo elastičnih nogavic za zabrekile žile.

EDWARD A. HISS

Lekarna-farmacija in optometrijske potreščine.

7102 St. Clair Ave.

Mi imamo v zalogi pasove za pretrganje, za moške in ženske.

POZOR!

HIŠNI GOSPODARJI

Kadar potrebujete popravila pri vaših poslopjih, pri strehi, žlebovih ali fornizih, zgledite se pri

LEO LADIHA

1336 E. 55th St. HEnderson 7740

Točna postrežba!

Zavarujem vam vašo hišo ali pohištvo, kot tudi vaš avto. Točna in zanesljiva postrežba. Za podrobnosti vprašajte

John Prišel

15908 Parkgrove Ave. KEHmore 2473-R. (Fri. x)

bila odpovedala to pot kaj kmalu zadnja in ga zapustila ravno v najkočljivejšem trenutku njegovega nenavadnega položaja, da si ne bi bil znal pomagati tudi iz te zagate s svojo običajno, v podobnih slučajih že večkrat preiskušeno odločnostjo in prekanjenostjo. Zgodilo pa se je vse skupaj takole:

Priplezal je že bil ob steni, previdno popuščajoč svojo mehko plahto, nekako do sredine razdalje med oknom in med tlemi, ko je za svoje bedno staro stanje s celotno Rudolfovo težo izdaleka preobložena plahta nakrat rezko zahreščala ter se pretrgala na dvoje, medtem ko je telebnil Rudolfa z vso težo svojega telesa naravnost na tilnik enemu svojih stražnikov, ki se je bil pogreznil le dober trenutek prej z enakomernim, hrupno bučnim in na dolgo zateglim smrčanjem v najslajše pijansko spanje tik pod njegovim oknom.

Preplašeno je planil stražnik, prebujen na tako neljub in trd način, na svoje noge, si prizadeval doseči z eno roko svojo puško, ki jo je bil pustil naslonjeno obzid, z drugo pa si mencial in nerodno otiral v polzavestni zadregi svoje trudne oči, poskušajoč se zživeti čim hitreje v svoj pravi trenutni položaj.

Toda Rudolfove trezne misli so delovale vse kaj hitreje kot pa one pijanega vojaka, pa je zato tudi uvidel skoraj v tistem trenutku najboljšo priliko rešitve iz svojega sicer ne

ravno malo neprijetnega in čudnega položaja.

(Dalje prihodnjič)

Nad šest milijonov ljudi še danes preživlja direktno zaslužka v lesni industriji.

FRANK CHAMPA

znani harmonikar naznanja odprijo

GLEN PARK CAFE

ki sta jo prej lastovala Martin in Mary Kožar

NAJBOLJŠE PIVO, ŽGANJE, VINO

Godba vsak petek, soboto in nedeljo

GLEN PARK CAFE
1049 East 185th Street

Ustanovljeno 1908

Zavarovalnino vseh vrst vam točno preskrbi

HAFFNER INSURANCE AGENCY

6106 St. Clair Avenue

NE ODLAŠAJTE! POPRAVITE SVOJE
MONCRIEF FURNEZ SEDAJ
s pristnimi MONCRIEF deli
Zgledite se pri MONCRIEF prodajalcu

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO.'S PRITLIČJE

Za zaposlene žene in dekleta!
Krasne nove mode v

Zimskih
suknjah

16.94

To so idealne športne suknje za nošo za vsako priliko! Nosite jih za delo, v uradu in šolo, za vojno delo ali za aktivnosti tekom dneva. So udobne za nošo ... so izborno ukrojene ... in zelo trpežno izdelane. Vse nove barve ... vsi novi 1943-44 stili! Mere 12 do 18 za dekleta in žene.

The May Co. pritičje

Babushkas

v živih pisanih barvah

59c

Neregularne, običajno boljše vrste, po višji ceni! Nove, žive pisane barve na svetlih in temnih ozadjih. Veliki kvadratni vzorci, ki napravijo čedna trikotna pokrivala. Zelo izvrstne za nošo za šolo in šolske priredbe.

Rokovice

v novih jesenskih barvah

59c pr.

Izborna blago v barvah, ki lepo podajo vaše jesenske odnose. Modre, zelene, rjave, črne in druge barve. Mere 6 do 8 za dekleta in žene.

The May Co. pritičje

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠE
PRELJUBLJENE IN NIKDAR
POZABLJENE MATERE

Antonia Kokotec

ki jo je Bog poklical k sebi
dne 17. septembra, 1942.

Eno leto je sedaj poteklo,
odkar smo izgubili Tebe,
srce, ki vedno za nas skrbelo,
nikoli od nas pozabljeno ne bo.

Draga in ljubljena mati,
na Tvoj grob danes spomini hiti,
večni Bog Ti daj plačilo,
spavaj v grobu zdaj sladko.

Žalujoci ostali:

OTROCI

Cleveland, O., 17. septembra, 1943.

V BLAG SPOMIN

TRETJE OBLETNICE SMRTI PRELJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA SOPROGA IN OČETA,
SINA IN BRATA

Joseph Hočevar

ki je izdihnil svojo blago dušo
dne 17. septembra, 1940.

Tri leta so sedaj potekla,
odkar smo izgubili Tebe,
Z Bogom! Ti srce ponavlja,
spavaj v grobu zdaj sladko.

Žalujoci ostali:

SOPROGA, SINOVI in HČI
STARŠI in BRATJE.

Cleveland, O., 17. septembra, 1943.